

20 Ιουλίου 2014

Κύπρος: από τον Αττίλα II στην Ευρωπαϊκή Ένωση

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η Λευκωσία είναι σήμερα η μοναδική διαιρεμένη πρωτεύουσα ευρωπαϊκού κράτους. (Η φωτογραφία ελήφθη πριν το άνοιγμα των συνόρων στην πράσινη γραμμή)

Με βελτιωμένες, παράσπονδα, τις θέσεις του, ο τουρκικός στρατός, κατά παράβαση της συμφωνίας κατάπαυσης του πυρός και παρά τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, εξαπέλυσε, στις 4.35 π.μ. της 14ης Αυγούστου 1974, νέα επίθεση κατά της Κύπρου, γνωστή ως «Αττίλας II».

Στην επιχείρηση αυτή έρριψαν 40.000 άνδρες εφοδιασμένους με όλα τα σύγχρονα όπλα και μέσα, με περισσότερα από 200 άρματα μάχης και υποστηριζόμενους από την Πολεμική Αεροπορία που διέθετε απόλυτη κυριαρχία αέρος - έχοντας την δυνατότητα να τηρεί συνεχώς πάνω από το κυπριακό έδαφος 64 αεροσκάφη.

Οι μάχες μαίνονταν σε εκτεταμένο μέτωπο, με εκατόμβες των Ελλαδιτών και Ελληνοκυπρίων, που μάχονταν ηρωικά τον κοινό αγώνα υπεράσπισης του κυπριακού εδάφους.

Η ελληνική αντίσταση άρχισε, ουσιαστικά, να καταρρέει, τα δε πεδία της μάχης μεταβάλλονταν, το ένα μετά το άλλο, σε σύγχρονες Θερμοπύλες.

Στις 15 Αυγούστου, οι τουρκικές Ένοπλες Δυνάμεις προωθήθηκαν προς την Αμμόχωστο και τις πρωϊνές ώρες της επομένης συνδέθηκαν με τον θύλακο της Λεύκας. Το απόγευμα καταλήφθηκε και η κωμόπολη Μόρφου.

Περιφρονώντας προκλητικά τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, οι Τούρκοι εξακολουθούν να προελαύνουν μέχρι το βράδυ της 16ης Αυγούστου, οπότε ο πρωθυπουργός της Τουρκίας Μπουλέντ Ετσεβίτ δέχτηκε, υποκριτικά, κατάπαυση του πυρός. Τα τουρκικά στρατεύματα, κατά την συνήθη τακτική τους, δεν τήρησαν την συμφωνία και συνέχισαν τις επιχειρήσεις τους, έως ότου, στις 17 Αυγούστου, ολοκλήρωσαν την κατάληψη των στρατηγικών τους στόχων και, επιπλέον, κατέλαβαν τα Βαρώσια (Αμμόχωστος) και σημαντική έκταση κοντά στο χωριό Δάλι.

Με την ολοκλήρωση των επιχειρήσεων, το 36,3% του κυπριακού εδάφους (πού σιγά-σιγά οι προωθήσεις των εισβολέων το ανέβασαν σε 36,6%) περιήλθε στα χέρια των Τούρκων. Οι νεκροί (Ελληνοκύπριοι και Ελλαδίτες) υπολογίζονται σε 2.000, ενώ αγνοείται η τύχη 1.619 Ελληνοκυπρίων και Ελλαδιτών. Οι απώλειες, μόνο της ΕΛΔΥΚ, ανέρχονται σε 44 νεκρούς, 63 αγνοούμενους και πολλούς τραυματίες.

Θύματα της εισβολής υπήρξαν και οι Τουρκοκύπριοι, που κάτω από την πίεση των Τούρκων εισβολέων άρχισαν να εγκαταλείπουν μαζικά το νησί. Είναι χαρακτηριστική και αντιπροσωπευτική μια τηλεφωνική στιχομυθία που έγινε λίγο πριν κοπούν οι επικοινωνίες, ανάμεσα σε γνωστό Ελληνοκύπριο και σε φίλο του Τουρκοκύπριο (τον Αχμέτ), που είχε μαγαζί στην οδό Ερμού της Λευκωσίας, όπου είχαν προωθηθεί οι τουρκικές δυνάμεις κατά την εισβολή.

Ο Ελληνοκύπριος ρώτησε: «Τί γίνεται Αχμέτ;». Και ο Τουρκοκύπριος απάντησε: «Τί να γίνεται, κύριε Μιχαλάκη; Μας πιάσαν οι Τούρκοι!» (ο Μιχαλάκης Ζαμπάρτας ήταν ο πατέρας του γράφοντος).

Κατά την διάρκεια των επιχειρήσεων, που οι Τούρκοι κυβερνητικοί επίσημοι ονόμασαν «Ειρηνευτική Επιχείρηση Κύπρου», οι εισβολείς διέπραξαν ανατριχιαστικές ωμότητες και κτηνώδεις πράξεις βίας: απαγωγές και εκτελέσεις άοπλων πολιτών, βεβηλώσεις και συλήσεις ιερών ναών και μοναστηριών, βιασμούς γυναικόπαιδων, λεηλασίες σπιτιών και περιουσιών, καθώς και εκδίωξη δεκάδων χιλιάδων κατοίκων από τις πατρογονικές τους εστίες.

Μετά την εισβολή

*«Το σπίτι που γεννήθηκα
κι ας το πατούν οι ξένοι
στοιχειό είναι και με προσκαλεί
ψυχή και με προσμένει».
Κωστής Παλαμάς*

Διακόσιες χιλιάδες Ελληνοκύπριοι, που αντιπροσωπεύουν το ένα τρίτο του συνολικού πληθυσμού, έχουν εκτοπισθεί από το κατεχόμενο βόρειο τμήμα του νησιού, όπου αποτελούσαν το 80% των κατοίκων. Οι άνθρωποι αυτοί έγιναν πρόσφυγες μέσα στην ίδια την χώρα τους, εγκαταλείποντας τα σπίτια και τις περιοχές τους στα χέρια των Τούρκων και προσμένοντας την επάνοδο στους τόπους τους.

Το 36,6% του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας (το βόρειο τμήμα του νησιού συγκέντρωνε το 70% των πλουτοπαραγωγικών πόρων) κατέχεται παράνομα και ελέγχεται στρατιωτικά, οικονομικά, διοικητικά και πολιτικά από τους εισβολείς.

Από τους 12.300 Ελληνοκυπρίους εγκλωβισμένους που βρίσκονταν στα κατεχόμενα χωριά τους στα τέλη του 1974, απέμειναν τον Ιανουάριο 1996 μόνο

665, που ζούν κάτω από συνθήκες καταπίεσης, εκφοβισμού και στερήσεων.

Η τύχη 1.619 Ελληνοκυπρίων και Ελλαδιτών εξακολουθεί να αγνοείται από το καλοκαίρι του 1974. Η τελευταία φορά που θεάθηκαν ήταν στο τέλος των εχθροπραξιών σε κατεχόμενες περιοχές ή σε στρατόπεδα αιχμαλώτων στην Τουρκία. Άλλοι είχαν φωτογραφηθεί κατά την σύλληψή τους. Η τουρκική κυβέρνηση αρνείται να δώσει πληροφορίες σχετικά με την τύχη των ανθρώπων αυτών – όσοι είναι ζωντανοί να ελευθερωθούν, ενώ τα λείψανα όσων πέθαναν να παραδοθούν στους οικείους τους, για να ταφούν.

Στο κατεχόμενο τμήμα βρίσκονται περισσότεροι από 35.000 Τούρκοι στρατιώτες, εφοδιασμένοι με σύγχρονο οπλισμό και μέσα, υποστηριζόμενοι από 300 άρματα μάχης και από αεροπορία και ναυτικό. Σύμφωνα με τον Γ.Γ. του ΟΗΕ, οι κατεχόμενες περιοχές είναι από τις πιο στρατοκρατούμενες στον κόσμο.

Οι Τουρκοκύπριοι, ζώντας κάτω από αφόρητες γι' αυτούς συνθήκες, αναγκάζονται να εκπατρίζονται. Από τους περίπου 104.000 που υπήρχαν στο νησί το 1960, απέμειναν μόνο 60.000, λιγότεροι δηλαδή από τον αριθμό των εποίκων. Ο αριθμός των Τουρκοκυπρίων στο νησί εξακολουθεί να ελαττώνεται, ενώ αυξάνεται ο αριθμός των εποίκων. Η μαζική φυγή των Τουρκοκυπρίων μαρτυρεί το καθεστώς υποδούλωσης που τους έχουν επιβάλει οι τουρκικές κατοχικές δυνάμεις.

Έχουν μεταφερθεί από την Τουρκία και έχουν εγκατασταθεί στο κατεχόμενο τμήμα 85.000 έποικοι, με στόχο την αλλοίωση της δημογραφικής δομής και τον έλεγχο της πολιτικής κατάστασης του νησιού.

Η λεγόμενη «Γραμμή Αττίλα» παραμένει ερμητικά κλειστή*, διαμελίζει τεχνητά το νησί και τον πληθυσμό του και εμποδίζει την διακίνηση των Κυπρίων μέσα στην ίδια τους την χώρα.

Ληηλατείται και καταστρέφεται η πολιτισμική κληρονομιά χιλιάδων χρόνων, που βρίσκεται στην κατεχόμενη περιοχή. Ο Βρετανός δημοσιογράφος J. felding, ύστερα από επίσκεψή του στα κατεχόμενα, έγραψε στην εφημερίδα The Guardian, (6.5.1976) τα εξής: «Ο βανδαλισμός και η βεβήλωση είναι τόσο μεθοδικό και εκτεταμένοι, που ισοδυναμούν με θεσμοθετημένο αφανισμό κάθε ιερού για τους Έλληνες...». Οι ίδιες διαπιστώσεις έγιναν και από πολλούς άλλους, σε διεθνές επίπεδο. Από το 1974 καταστρέφονται, συστηματικά, ιστορικά και θρησκευτικά μνημεία στις τουρκοκρατούμενες περιοχές, ενώ διεξάγονται παράνομες ανασκαφές. Αρχαία αντικείμενα από μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, εκκλησίες και ιδιωτικές συλλογές έχουν κλαπεί από λαθρεμπόρους και έχουν πουληθεί στο εξωτερικό. Τουλάχιστον 55 εκκλησίες έχουν μετατραπεί σε τζαμιά, ενώ περίπου 50 άλλες εκκλησίες και μοναστήρια κατεδαφίστηκαν ή μετατράπηκαν σε αποθήκες,

στάβλους, ξενώνες, μουσεία, κινηματογράφους ή δημόσια αποχωρητήρια.

Περιφρονούνται προκλητικά από την Τουρκία οι αποφάσεις και τα ψηφίσματα του ΟΗΕ, που επιτάσσουν την άμεση αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων και των εποίκων, την επιστροφή των προσφύγων στα σπίτια τους και την λειτουργία ενός βιώσιμου, ανεξάρτητου και ενιαίου κυπριακού κράτους.

Νέες καταστάσεις

Οι δυσμενείς και καταστροφικές επιπτώσεις της τουρκικής εισβολής δεν άφησαν ανέπαφη και την οικονομία του νησιού. Η οικονομική δραστηριότητα υπέστη καθίζηση, δημιουργήθηκαν συνθήκες μαζικής ανεργίας, τα εισοδήματα έπεσαν κατακόρυφα, η μετανάστευση περιορίστηκε και οι επενδύσεις μειώθηκαν στο ελάχιστο. Από τον κορμό της κυπριακής οικονομίας αποκόπηκαν πηγές πρώτων υλών, φυσικού πλούτου, ανθρώπινου δυναμικού και παραγωγικών επενδύσεων. Ως αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής, αυξήθηκε η εξάρτηση της οικονομίας από το εξωτερικό, για πρώτες ύλες, καταναλωτικά αγαθά, κεφαλαιυχικό εξοπλισμό και χρηματοδοτικούς πόρους.

Η Κύπρος, όμως, μπόρεσε με συντονισμένες καθολικές προσπάθειες και με την συμπαράσταση ολοκλήρου του ελληνισμού να ξεπεράσει την κρίση και να επιτύχει εντυπωσιακούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης, που συνοδεύτηκαν από σημαντικά άλματα στην υγεία, την παιδεία, την στέγαση και την κοινωνική ασφάλιση. Στις 3 Αυγούστου 1977 συνέβη ένα θλιβερό γεγονός: πέθανε από καρδιακή προσβολή ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, Αρχιεπίσκοπος Μακάριος. Το άγγελμα του θανάτου του βύθισε σε πένθος ολόκληρο τον ελληνισμό. Σύμφωνα με επιθυμία του, η σωρός του ενταφιάστηκε στην θέση Θρονί της Μονής Κύκκου, από όπου είχε αρχίσει το ιερατικό του στάδιο ως μοναχός. Η θέση αυτή είναι σήμερα τόπος προσκυνήματος για όλους τους Έλληνες.

Και νέες βαρβαρότητες

Ενώ η Κύπρος δημιούργησε τις βασικές προϋποθέσεις και μπήκε σε ενταξιακή πορεία για να καταστεί πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Τουρκία όχι μόνο κατακρατεί, παράνομα, μεγάλο μέρος του εθνικού της εδάφους, αλλά ασκεί και απροκάλυπτη τρομοκρατία, τόσο εναντίον των Τουρκοκυπρίων και των εγκλωβισμένων που διαβιούν στα κατεχόμενα, όσο και εναντίον των κατοίκων του νησιού, που ζούν και αναπτύσσονται στις ελεύθερες περιοχές. Τουρκικά στρατεύματα πυροβολούν και δολοφονούν εν ψυχρώ δεκαοκτάχρονα παιδιά, που υπηρετούν την θητεία τους στην Εθνική Φρουρά, αλλά και άοπλους πολίτες, που καταγίνονται με ειρηνικές εργασίες κοντά στην «Γραμμή Αττίλα»

Τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν τον Αύγουστο 1996 στο οδόφραγμα της Δερύνειας αποτελούν αντιπροσωπευτικά δείγματα της μοναδικής στα εγκληματολογικά χρονικά τουρκικής βαρβαρότητας: Την Κυριακή 11 Αυγούστου 1996, αξιωματικοί και στρατιώτες των τουρκικών δυνάμεων κατοχής, Τούρκοι αστυνομικοί και μέλη της τουρκικής οργάνωσης «Γκρίζοι Λύκοι», που μεταφέρθηκαν για τον σκοπό αυτό από την Τουρκία, ξυλοκόπησαν μέχρι θανάτου τον Τάσο Ισαάκ, 24 χρόνων, νεόνυμφο και πατέρα αγέννητου, τότε, παιδιού, γιατί θέλησε να διαδηλώσει ειρηνικά την νοσταλγία του προς την κατακτημένη γή του. Κτυπήθηκε με σιδερένιους λοστούς και ρόπαλα από τους εισβολείς, όταν τον βρήκαν ανυπεράσπιστο και παγιδευμένο στην νεκρή ζώνη στην περιοχή της Δερύνειας.

Τρεις μέρες αργότερα, στις 14 Αυγούστου 1996, κατά την διάρκεια ειρηνικής εκδήλωσης μετά την κηδεία του Τάσου Ισαάκ, δολοφονήθηκε εν ψυχρώ με πυροβολισμούς στο κεφάλι και στον λαιμό ο Σολωμός Σπύρου Σολωμός, 26 χρόνων. Ενώ ο νεαρός Ελληνοκύπριος προσπαθούσε ν' αναρριχηθεί στον ιστό της τουρκικής σημαίας στην νεκρή ζώνη της Δερύνειας, οι Τούρκοι άρχισαν ξαφνικά να πυροβολούν εναντίον του. Αδιάσειστο φωτογραφικό υλικό και βιντεοταινίες μαρτυρούν ότι ο Σολωμός δολοφονήθηκε από τον Τούρκο ψευδοϋπουργό Γεωργίας Κενάν Ακίν και τον διοικητή των λεγόμενων ειδικών δυνάμεων του καθεστώτος Ερτάλ Αμανέτ, παρουσία του «αρχηγού της αστυνομίας», του διοικητή των κατοχικών δυνάμεων και του διοικητή της τουρκικής 28ης Μεραρχίας. Τα διεθνή Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης στιγμάτισαν τις στυγερές δολοφονίες. Η διεθνής κοινή γνώμη αναστατώθηκε και οι νέες τουρκικές βαρβαρότητες αποδοκιμάστηκαν έντονα από τον ΟΗΕ, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις ΗΠΑ και από όλες σχεδόν τις ελεύθερες χώρες του κόσμου.

Η Κύπρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Εθνική μας στρατηγική για την επίλυση του Κυπριακού και την διασφάλιση μιάς πραγματικής προοπτικής για τον κυπριακό λαό στο σύνολό του, στηρίζεται σε δύο πυλώνες: το Δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού χώρου και στην ήδη πραγματοποιηθείσα ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ένταξη έχει ήδη δημιουργήσει μια νέα πολιτική πραγματικότητα, που επιδρά ευνοϊκά στο Κυπριακό πρόβλημα. Παράλληλα, συνεχίζει να αποτελεί την μόνη αξιόπιστη και ασφαλή για τα συμφέροντα και των δύο κοινοτήτων πρόταση και διαδικασία, που μπορεί να λειτουργήσει καταλυτικά στην εξεύρεση μιάς δίκαιης και βιώσιμης λύσης του πολιτικού προβλήματος.

Ειδικότερα, όσον αφορά στην Τουρκοκυπριακή κοινότητα, ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός της Κύπρου συνεπάγεται συγκεκριμένα οφέλη (εκσυγχρονισμό και

ανάπτυξη της χειμαζόμενης τουρκοκυπριακής οικονομίας, σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που συστηματικά καταπατούνται στο υπό κατοχή τμήμα του νησιού, διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των δημοκρατικών θεσμών), τα οποία δεν μπορεί να συνεχίζει να παραγνωρίζει η τουρκική πλευρά. Εν κατακλείδι, η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνιστά ιστορική επιλογή, που δημιουργεί τις προϋποθέσεις διασφάλισης του μέλλοντος και της προοπτικής ολόκληρης της Κύπρου.

***Σημείωση**

Το παρόν άρθρο δημοσιεύθηκε αρχικά στο τεύχος Νο 12 του περιοδικού "ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ" (Αύγουστος-Νοέμβριος 2003) και είχε γραφτεί πριν το άνοιγμα της "πράσινης γραμμής"